

Biografiën medewerkers De nazi en de kapper

René Groothof (spel)

Over Ik ben niet bang (8+) zegt de jury het volgende: *“Groothof toont zich wederom een groots verhalenverteller. (...) zijn meeslepende, kalme manier van vertellen, zijn uitmuntende transformaties, de goed gedoceerde muziek en de zorgvuldige regie hebben een indringend effect. Ik ben niet bang kent een unieke kwaliteit die zowel bij de strot grijpt als ruimte biedt aan de fantasie van de toeschouwer.”*

René volgde de Theaterschool in Amsterdam van 1969 tot 1973. Direct na het voltooien van de opleiding was hij zes jaar verbonden aan het pantomimetheater Carroussel. Aansluitend speelde hij zes jaar bij het Werktheater. Tussen 1985 en 1989 speelde René producties met zijn broer Frank Groothof. Veel bekendheid verwierven zij met het succesvolle Broertjes dat tevens voor tv bewerkt werd. Daarna speelde hij met René van het Hof en Hans Dagelet in Blauw Uur, Duo met Hakim Traida en De Verbouwing van Toneelgroep Carver. Hij heeft een speelstijl ontwikkeld waarin hij zich als een kameleon door een verhaal beweegt. Enerzijds als verteller die op humorvolle maar ook kritische toon een verhaal vertelt, anderzijds als speler die met groot mimisch vermogen de personages uit het verhaal verbeeldt. Zijn affiniteit met oorlogsverhalen spreekt uit zijn keuze voor *De Tuinen van de Herinnering*, een voorstelling met als achtergrond Vichy-Frankrijk.

Met BEER Muziektheater maakte hij o.a.: *Meneer Ibrahim en de bloemen van de koran*, bekroond met de Gouden Krekel in 2006. *Dali, of hoe word ik beroemd?* met tekst van Don Dyns (2013), *Het Huis van de Moskee*, naar Kader Abdollah (2012). Ook maakte hij *Ik ben niet bang*, van Nicolo Ammaniti. René Groothof speelde in 2010 een gastrol bij mimegroep Carver in het theaterstuk *Cafe Lehmitz*. In 1995 speelde hij de hoofdrol in de speelfilm *De Vliegende Hollander*, regie: Jos Stelling. René Groothof speelde recent in de film *Brammetje Baas* de rol van Meester Vis, een Bos Bros productie, regie: Anna v/d Heiden

René van 't Hof (spel)

‘Zonder de overige twee andere artiesten op wat voor wijze dan ook tekort te doen, René van 't Hof is in dit spel met pokergezichten, wanhoopsogen, zotte dansjes en een overmoedige jongleeract met een xylofoon en stokjes zó onversneden goed en bovendien zó onmiskenbaar Keaton & Chaplin & Laurel & Hardy in één lijf, dat je niet weet waar je kijken moet....’

Acteur René van 't Hof richtte in 1989 samen met Beppie Melissen en Leny Breederveld theatergroep Carver op. Met dit succesvolle gezelschap maakte hij tot en met 2004 voorstellingen. Bij het grote publiek werd René van 't Hof voornamelijk bekend door zijn rol van Kees Flodder in de films *Flodder* en *Flodder in Amerika!* van Dick Maas.

Daarnaast was hij in veel Nederlandse films te zien, waaronder *Pietje Bell* (2002), *Erik of het klein insectenboek* (2004), *Alles is Liefde* (2007), *De gelukkige huisvrouw* (2010) en *Alles is Familie* (2012).

Op televisie acteerde René van 't Hof onder andere in *Jiskefet* (1990 – 2004), *Grijpstra & De Gier* (2005) en *Van Speijk* (2006).

In 2007 ontving René van 't Hof de VSCD Mimeprijs voor zijn rol in het toneelstuk *Vallende Ster* van [Bernlef](#) door Onafhankelijk Toneel.

Aike Dirkzwager (regie) is een regisseur die veel talent heeft voor complexe vertelstructuren binnen het teksttoneel. Zijn acteurs jongleren met tekst, suggereren een vierde wand om die vervolgens weer te doorbreken, stappen in en uit het verhaal en schakelen tussen verteller de personage. Zijn stijl kenmerkt zich door een sterke hier-en-nu ervaring Hij heeft eerst vier jaar geneeskunde gestudeerd en is toen naar de regieopleiding van de Amsterdamse theaterschool gegaan. Direct na de opleiding is hij een eigen theatergroep begonnen waarna hij drie jaar als regisseur bij het Nationale Toneel heeft gewerkt. Vervolgens heeft hij bij verschillende gezelschappen geregisseerd, waaronder het Noord Nederlands Toneel, Tryater, KNS-Antwerpen, Dogtroep en Toneelgroep Maastricht. Hij is twintig jaar vaste regisseur en tekstschrijver geweest bij Toneelgroep het Volk en sinds 2007 vaste regisseur bij het muziektheatergezelschap BEER, waar hij een aantal boeken voor theater heeft bewerkt en samen met René Groothof een groot aantal muziektheatervoorstellingen voor jongeren heeft gemaakt . Hij regisseerde daar o.a. *Meneer Ibrahim en de bloemen van de koran*, bekroond met de Gouden Krekel 2006, en de voorstelling *Ik ben niet bang*, ook bij Beer muziektheater, kreeg in 2012 een Zilveren Krekel. Hij heeft inmiddels een ruime ervaring opgedaan in het bewerken van boeken, het begeleiden van schrijfprocessen en in het samenwerken met musici van allerlei soort.

Helmert Woudenberg (script)

Helmert Woudenberg deed in 1969 eindexamen aan de Amsterdamse Toneelschool. Na twee seizoenen als acteur werkzaam te zijn bij Toneelgroep Centrum, werd hij één van de oprichters en leden van Het Werkteater, dat nationaal en internationaal in de jaren '70 en '80 veel opgang maakte. Vijftien jaar lang was hij aan deze groep verbonden. Samen met Gees Linnebank werkte hij daarna vier jaar lang als artistiek leider van Toneelgroep Theater in Arnhem. Momenteel is hij freelance acteur, regisseur en docent en trainer. Woudenberg maakte in de afgelopen jaren elf spraakmakende solotoneelvoorstellingen, waaronder *De Hemel*, *De Hel* en de bijzonder goed ontvangen voorstelling *Jezus*. Hij schrijft, acteert en regisseert al zijn solo's zelf. Na *Leefbaar*, met Felix Strategier speelt hij *De Zonen van Jacob*. Deze voorstelling gaat over de aartsvaders en de oermoeders. Over de grenzeloze liefde die ouders en kinderen verbindt en de hartverscheurende conflicten die daar uit voortkomen. *Fortuyn* is een zeer goed ontvangen solo over het

leven van de politicus Pim Fortuyn. *Waterman*, de elfde solo van Helmer, vertelt het aangrijpelijke waargebeurde verhaal van het leven van de Joodse man Hatty Waterman die, als enigste van een gezin van 16 personen, de Tweede Wereldoorlog overleeft. Eerder werkte BEER met een door Woudenberg geschreven script voor de voorstelling *De Boodschapper*.

Edgar Hilsenrath (auteur)

Het is veelzeggend, dat met het wegvallen van veel taboes omtrent WO II het boek *De nazi en de kapper* nog als schokkend ervaren wordt. In dit boek over de Holocaust roept Edgar Hilsenrath ethische, morele en existentiële vragen op, door er schijnbaar de spot mee te drijven. Een oorlogsmisdadiger die zonder overtuigende noch invoelbare motivatie gruweldaden verricht en na WO II aan zijn veroordeling ontkomt door zich de identiteit van een Joodse jeugdvriend aan te meten, vraagt veel van de lezer. Het boek van de in Berlijn woonachtige schrijver vond dan ook in zijn eerste jaren na voltooiing geen Duitse uitgever. Pas toen het internationaal een bestseller werd, durfde een uitgever het aan, op voorspraak van Heinrich Böll. Duitsland doet er veel aan om in het reine met zijn geweten te komen, maar de manier waarop Hilsenrath de materie benaderde was een brug te ver. Ruim zeventig jaar na het einde van WO II brengt BEER in Nederland de theaterbewerking van dit boek. De auteur van het boek *De Nazi en de Kapper*, Edgar Hilsenrath, werd geboren in Leipzig uit Joodse ouders. Hij overleefde de nazidictatuur in het getto van de Oekraïense stad Mogilev-Podolsk, waar hij later in zijn debuutroman *Nacht* (1964) over zou schrijven. Zijn tweede roman, *De nazi en de kapper* (1970), verscheen eerst in Engelse vertaling (1971) en pas in 1977 in Duitsland. Sinds zijn vlucht uit nazi-Duitsland heeft hij gewoond in Israël, Frankrijk en de VS. Uiteindelijk keerde hij terug naar zijn geboorteland en woont sinds 1975 in Berlijn.

Rogier Willems (vormgever)

De theatrale encenseringen van vormgever en beeldend kunstenaar Rogier Willems kenmerken zich door sober gebruik van decor en voorwerpen. Het decor is er op gericht om de ruimte vorm te geven en om de fantasie van de kijker te sturen door middel van sfeerbeelden en associaties. In de voorstelling *Dali of hoe word ik beroemd?* (2013) heeft hij ook bewezen met een veelheid aan visuele informatie uit verschillende beamers en op meerdere projectievlakken uit de voeten te kunnen.

Als decorontwerper was Rogier vanaf 1996 betrokken bij de operaproducties van zanger/acteur Frank Groothof en was niet alleen verantwoordelijk voor het decor maar ontwierp ook de flyers, affiches en programmaboekjes bij al deze voorstellingen. Met Frank maakt hij eerst *Don Giovanni* en in 1997 volgde *Boris Godoenov* met het Orkest Max Tak. Later o.a. *Koning Arthur*, *Gilgamesh*, *Porgy en Bess*, *Sheherazade*, *Orpheus en de Hellehond van de Hades*, en ook een bewerking van Wagners *Ring des Nibelungen* met o.a. René Groothof en Erna Sassen. Met René Groothof maakt Rogier sinds 2001 voorstellingen, zoals

Heer Halewijn en *Hans en Grietje*. Onder de vlag van BEER Muziektheaterproducties volgen hierna vele succesvolle voorstellingen. In 2006 maken zij in een regie van Aike Dirkzwager *Mijnheer Ibrahim en de bloemen van de koran* en winnen daarmee de Gouden Krekel 2006 voor beste jeugdtheaterproductie van 2006. Met René en Aike maak hij later in 2007 *Het huis van de moskee* naar Kader Abdolah. Ook ontwierp Rogier het decor voor *De Boodschapper* (eveneens naar Abdolah) met Peter Faber en *De Tuinen van de herinnering* in een regie van Genio de Groot. Recent maakt Rogier *Ik ben niet bang* naar het boek van Nicolo Ammaniti en *Dit is geen dagboek* van Erna Sassen.

Met verschillende orkesten (het Noord Nederlands Orkest, het Residentie Orkest en het Philharmonie ZuidNederland) maakt Rogier vanaf 2005 t/m heden met René Groothof muzikale vertellingen waarvoor hij geprojecteerde animaties en tevens het lichtplan ontwerpt. Tot hun repertoire behoren inmiddels *Hans en Grietje* (op M. Mussorksky's *Schilderijtentoonstelling*), *De West Side Story* (L. Bernstein), *The Lord of the Rings* (Johan de Mey) en *Peer Gynt* (E. Grieg). Dirigenten zijn Otto Tausk, Michael Tabachnik maar vooral Hans Leenders.

Met Orkest Max Tak maakte Rogier o.a. *20.00 mijlen onder zee*, *Griezelen* (met Beppe Costa), *Reis naar de Steppe* en *De Reuzenkrokodil*. In 2000 ontwerpt hij het decor bij de musical *Het mysterie van Charles Dickens* in de regie van Bruun Kuyt.

Rogier Willems is ook portretschilder.

Medewerkers:

Spel	René Groothof en René van 't Hof
Regie	Aike Dirkzwager
Bewerking	Helmert Woudenberg
Decor/kostuum	Rogier Willems
Lichtontwerp	Dirk Blom
Productie	BEER Muziektheater, Arjen Berendse
Tourneeplanning	Theaterzaken Via Rudolphi
Speelperiode	6 oktober 2016 -15 januari 2017
Premiere	6 oktober 2016 Toneelschuur Haarlem
website	www.denaziendekapper.nl